

Školský vzdelávací program

„DUBÍK“

(prepracovaný podľa konsolidovaného ŠVP pre predprimárne vzdelávanie v MŠ)

Dátum prerokovania a schválenia na pedagogickej porade: 31.08.2022

Dátum prerokovania v rade školy: 19.10.2022

Dátum vydania: 01.09.2021

Vypracovala:

Mgr. Renáta Hajasová
zástupkyňa riaditeľky školy pre MŠ

Názov školy: Základná škola s materskou školou
Pod hájom 967, Dubnica nad Váhom

Adresa MŠ: Základná škola s materskou školou
Pod Hájom 966
018 41 Dubnica nad Váhom

Zriadovateľ: mesto Dubnica nad Váhom

Riaditeľka školy: Mgr. Marta Bardyová

Zástupkyňa riaditeľky ZŠ pre MŠ: Mgr. Renáta Hajasová

Kontakty: 0905 789 828 (riaditeľka ZŠ s MŠ)
0911 382 982 (zástupkyňa pre MŠ)
zspodhajom@gmail.com
www.msduvik.edupage.org

Názov vzdelávacieho programu: Školský vzdelávací program „Dubík“

„Deti sú kvety, ale pôda, z ktorej vyrastajú sme my – dospelí.“

Prečo sme si zvolili názov **Materská škola Dubík**?

Dubnica vždy používala vo svojom erbe symbol dubu, teda symbol viažuci sa priamo na názov mesta Dubnica. Je to dubová vetvička s 3 zrelými a 2 nezrelými žalud'ami. Najstaršie vyobrazenie dubnického erbu poznáme podľa pečatidla z roku 1709, v strede ktorého je v štíte dubová vetvička. Preto sme si aj my, MŠ Pod Hájom, zvolili plod starého dubnického duba – mladý žalud' Dubík, ktorý nás bude sprevádzať pri poznávaní sveta a začlenení sa do života

Obsah

Úvod	6
1 Ciele výchovy a vzdelávanie v materskej škole.....	7
1.1 Vlastné výchovné a vzdelávacie ciele	7
2 Vlastné zameranie materskej školy.....	8
3 Stupeň vzdelania	9
4 Profil absolventa	9
5 Vzdelávacie oblasti	10
5.1 Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia.....	10
5.2 Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami.....	10
5.3 Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda	11
5.4 Vzdelávacia oblasť: človek a spoločnosť	11
5.5 Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce.....	11
5.6 Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra	12
5.7 Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb	12
6 Učebné osnovy – obsahové celky školského vzdelávacieho programu „Dubík“	13
7 Vyučovací jazyk.....	24
8 Charakteristika odboru vzdelávania v materskej škole a jeho dĺžka	24
9 Forma výchovy a vzdelávania	24
10 Osobitosti výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	26
11 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov	28
12 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenie zamestnanca.....	28
13 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí	28
14 Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov	29
ZIPPYHO KAMARÁTI	31

Úvod

Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách je záväzným dokumentom pri vytváraní školských vzdelávacích programov a požiadavky v ňom sú predmetom vyhodnocovania a kontroly výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole.

Vzdelávací program:

- predstavuje štátom stanovené vymedzenie cieľov a obsahu predprimárneho vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na budovanie základov vzdelania a kultúrnej gramotnosti v súčasnej spoločnosti;
- predstavuje základný rámec pre tvorbu konkrétnych školských vzdelávacích programov, ktoré sú prispôsobivé lokálnym potrebám materských škôl a deťom, ktoré materskú školu navštevujú;
- je rámcom, oporou a východiskom pre tvorbu metodických materiálov pre materské školy, ktoré napomáhajú materským školám realizovať ich školské vzdelávacie programy;
- je koncipovaný tak, aby predprimárne vzdelávanie bolo plnohodnotným východiskom všeobecného vzdelávania na ďalších stupňoch vzdelávania, vymedzené vzdelávacie oblasti predprimárneho vzdelávania zabezpečujú kontinuitu s primárnym vzdelávaním v základnej škole;
- akcentuje zmysluplnú evaluačnú prácu pri dosahovaní cieľov vzdelávania v materskej škole a pri vyhodnocovaní účinnosti a kvality výchovy a vzdelávania;
- akcentuje požiadavky na zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania v materskej škole;
- vytvára predpoklady na autonómne plánovanie a realizáciu výchovy a vzdelávania na úrovni konkrétnych materských škôl a pri každodennej práci učiteliek.

1 Ciele výchovy a vzdelávania v materskej škole

Hlavný cieľ výchovy a vzdelávania v materskej škole sa odvíja od cieľov výchovy a vzdelávania uvedených v zákone č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vzdelávanie v materskej škole poskytuje základy spôsobilosti vedúce k napĺňaniu cieľov výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona. Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je dosiahnutie kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne ako základu pre školské vzdelávanie v základnej škole a pre život v spoločnosti.

1.1 Vlastné výchovné a vzdelávacie ciele

Naša materská škola si vymedzuje tieto výchovné a vzdelávacie ciele:

- rozvíjať a podporovať zdravé sebavedomie a sebaistotu detí, chápať dieťa ako jedinečnú osobnosť – ľudský a láskavý vzťah, rešpektovať dôstojnosť dieťaťa v každodennej realite, v dynamike sociálnych vzťahov;
- uľahčiť dieťaťu plynulú adaptáciu na vstup do materskej školy;
- klásť dôraz na aktivitu dieťaťa, v ktorej dominuje hra, umožniť dieťaťu získavať poznatky samostatne vlastnou aktivitou prostredníctvom uplatňovania zážitkového učenia, nepredkladať hotové poznatky, podporovať prirodzenú detskú zvedavosť, skúmanosť a tvorivosť;
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť dieťaťa v psychomotorickej, poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti;
- správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť;
- získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí, matematickej gramotnosti;
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti;
- utvárať a rozvíjať národné povedomie detí o kultúrnom dedičstve a národných tradíciách regiónu;
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám – prihliadať na deti zo znevýhodneného sociálneho prostredia a deti z menej podnetného rodinného prostredia, deti zdravotne, zmyslovo a mentálne postihnuté, deti rómskeho pôvodu;
- podporovať osobnostný rozvoj detí vrátane prejavujúcich talent a nadanie prostredníctvom individuálneho prístupu;

- pripraviť deti na vstup do ZŠ – zámerne celostne rozvíjať osobnosť detí s využitím všetkých foriem ich prípravy do ZŠ;
- utvárať základy osobnej zodpovednosti dieťaťa prostredníctvom uplatňovania prosociálneho výchovného štýlu;
- rozvíjať u detí návyky súvisiace so zdravým životným štýlom;
- v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa zabezpečovať aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi;
- posilňovať kladný vzťah detí k ochrane a úcte prírody a životného prostredia.

2 Vlastné zameranie materskej školy

Postupné objavovanie sveta prírody je cieľom nášho vzdelávacieho programu „Dubík“. Dôležitým cieľom je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby dieťa bolo schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň, viesť deti k pochopeniu potreby ochrany životného prostredia a k jeho aktívnej ochrane. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

Základné myšlienky a princípy ekológie a environmentálnej výchovy

- spoznávanie okolitej prírody a oboznamovanie sa s ňou – náučné chodníky, chránené rastliny;
- poznávať prírodu cez citové väzby a prirodzenú detskú zvedavosť, prebúdzat' citový vzťah k prírode;
- oboznamovanie sa so životom zvierat, vodnými živočíchmi, hmyzom;
- získavať elementárne poznatky o príkladoch pozitívneho a negatívneho vzťahu človek k prostrediu;
- neodovzdávať deťom hotové poznatky, ale podnecovať v nich myslenie, uvažovanie a iniciovať nové spôsoby riešenia problémov;
- nepočúvať o problémoch civilizácie ako takej, ale umožniť dieťaťu vnímať krásu prírody a chápať prírodu ako neoddeliteľnú súčasť civilizácie – využívať zážitkové učenie.

Cieľom nášho snaženia nie je vychovať len ochrancov prírody, ale chceme naučiť deti chápať dôležitosť ochrany prírody ako nástroj zachovania a prežitia človeka a budúcej generácie.

- spolupráca s CVČ – Ekocentrum DUB

- tvorba herbárov liečivých rastlín
- vstup interiéru – zameranie na environmentálnu výchovu
- poznávacie chodníčky
- čistenie studničky
- recyklácia odpadu

Regionálna výchova

Poznávať dejiny regiónu, významné historické budovy, krásy okolitej prírody, ľudová kultúra, umenie.

3 Stupeň vzdelania

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka školského vzdelávacieho programu odboru vzdelávanie v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania. Tento doklad vydáva riaditeľ materskej školy len dieťaťu, ktoré absolvovalo posledný rok vzdelávacieho programu odboru vzdelávanie v materskej škole.

4 Profil absolventa

Dieťa je po absolvovaní materskej školy pripravené na vstup do základnej školy a na ďalší aktívny život v spoločnosti. Vzdelávanie v materskej škole smeruje k osvojovaniu všeobecného vzdelania a poskytuje základné predpoklady pre všeobecné vzdelávanie na nasledujúcich stupňoch vzdelávania. Dieťa, ktoré absolvuje materskú školu, disponuje štandardnými charakteristikami školskej spôsobilosti, ktorá je predpokladom na vstup do primárneho vzdelávania.

Zohľadňujúc základný rámec kľúčových kompetencií dieťa v materskej škole získava elementárne základy:

- komunikačných kompetencií,
- matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky,
- digitálnych kompetencií,
- kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
- sociálnych a personálnych kompetencií,
- občianskych kompetencií,
- pracovných kompetencií.

Ak dieťa, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania v materskej škole povinné, nedosiahne školskú spôsobilosť a pokračuje v plnení povinného predprimárneho vzdelávania, jeho vzdelávanie sa sústreďuje na odstránenie deficitov v rozvoji kľúčových kompetencií nevyhnutných na zvládnutie primárneho vzdelávania v základnej škole.

5 Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania v materskej škole je obsahom všeobecného vzdelávania a je štruktúrovaný v oblastiach všeobecného vzdelávania. Obsah jednotlivých vzdelávacích oblastí pokrýva a vyčerpáva komplexne celý obsah vzdelávania v materskej škole.

Obsah vzdelávania v materskej škole sa vymedzuje v nasledovných vzdelávacích oblastiach:

- Jazyk a komunikácia
- Matematika a práca s informáciami
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

5.1 Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je rozvinutie komunikačných kompetencií dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči.

- dieťa aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými,
- reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situáciám,
- používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom,
- pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.

5.2 Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami je poskytnúť základy matematických a informatických poznatkov a zručností, pomocou ktorých sa ďalej rozvíja matematické myslenie a matematické kompetencie.

5.3 Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a príroda je počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti. Úlohou učiteľky je viesť deti k vyjadrovaniu aktuálnych predstáv o predmetoch, javoch a situáciách určených vzdelávacími štandardmi tak, aby malo každé dieťa možnosť vyjadriť svoju predstavu a prostredníctvom premyslených podnetov učiteľky ju meniť a zdokonaľovať.

5.4 Vzdelávacia oblasť: človek a spoločnosť

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť je viesť dieťa k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí – v jeho časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch. Táto vzdelávacia oblasť sa orientuje na poznávanie spoločenského prostredia a na prosociálnu výchovu.

- orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka;
- volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii;
- používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu;
- rešpektuje pravidlá spoločensky prijateľného správania;
- správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým;
- spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov;
- sústreďí sa na činnosť na základe vôľových vlastností;
- dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť;
- v dialógu vie vypočúť iných (deti i dospelých);
- požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje;
- poskytne iným pomoc;
- podelí sa o veci;
- ocení dobré skutky;
- presadzuje sa v hre alebo činnosti spoločensky prijateľným spôsobom;
- nenásilne rieši konflikt;
- uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.

5.5 Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je utváranie a rozvíjanie základných zručností dieťaťa a zvládať úkony bežného dňa a zručností pri používaní nástrojov potrebných v bežnom živote, pričom sa dôraz kladie na rozvíjanie tých, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité. Učiteľkinou úlohou je vytvárať dostatočný priestor s dostatočným

materiálnym zabezpečením na to, aby každé dieťa malo rovnakú možnosť prakticky si rozvíjať zručnosti, ktoré sú špecifikované vzdelávacími štandardami.

- používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade

5.6 Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra má dve základné časti – hudobnú výchovu a výtvarnú výchovu.

Hudobná výchova

Hlavným cieľom hudobnej výchovy je rozvíjať elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky detí predškolského veku, ktoré sa stanú základom pre ich ďalšie plnohodnotné zmocňovanie sa hudby. ... Dieťa je potrebné vnímať ako jedinečnú osobnosť s väčšou, či menšou mierou hudobného nadania, ktoré má právo byť rozvíjaná po hudobnej i emocionálnej stránke.

Výtvarná výchova

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je dosiahnuť, aby deti prostredníctvom hravých výtvarných činností s materiálmi a nástrojmi pomocou jednoduchých výtvarných vyjadrovacích prostriedkov vyjadrovali svoje predstavy, rozvíjali si fantáziu a tvorivosť, získavali a rozvíjali si elementárne výtvarné schopnosti, zručnosti a návyky.

5.7 Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb je poskytovať základné informácie súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení viesť dieťa k osvojeniu a zdokonaľovaniu pohybových schopností a zručností.

- má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety, toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.);
- ovláda základné sebaobslužné činnosti;
- aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant);
- používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní;
- udržiava poriadok vo svojom okolí.

6 Učebné osnovy – obsahové celky školského vzdelávacieho programu „Dubík“

Učebné osnovy sú v rozsahu výkonových štandardov jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

Témy sú jedným z východísk plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti. Plánovanie v triedach MŠ bude týždenné. Týždenné plány vytvárajú ucelenú štruktúru obsahu vzdelávania, zohľadňujú tradíciu a podmienky MŠ. Jednotlivé témy je možné zlúčiť, prípadne meniť ich poradie z dôvodu využitia učebných zdrojov. Plánuje sa systematickým spôsobom od menej náročných požiadaviek na dieťa k náročnejším. Výkonové štandardy je možné deliť (ak sú širšie koncipované), aj spájať. Výkonové štandardy, ktoré sa dosahujú v prirodzených každodenných situáciách v priebehu dlhšieho časového obdobia nie je potrebné umelo plánovať a realizovať konkrétne vzdelávacie aktivity.

SEPTEMBER	
OBSAHOVÝ CELOK	Kam patrí
TÉMY	PODTÉMY
Priateľstvo na prvý pohľad	adaptácia detí poznať svojich priateľov, pani učiteľky
Tety zo škôlky	poznať prácu zamestnancov MŠ orientovať sa v budove materskej školy režim dňa
Čistota pol života	hygiena stolovanie sebaobsluha
Najkrajšie mesto domov	poznať svoje mesto orientácia v najbližšom okolí
Environmentálny cieľ: Pre šťastný a zdravý život je dôležité zdravé mesto.	

Cieľom obsahového celku *Kam patrí*, je uľahčiť deťom adaptáciu na nové prostredie, nových rovesníkov, ale aj dospelých. Zvyknúť si na nový režim dňa, väčšiu samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach. Postupne utvárať pozitívny vzťah medzi sebou, edukačnými hrami, posilňovať komunikatívne, sociálno-interpersonálne a osobné kompetencie.

Témou „*Priateľstvo na prvý pohľad*“ je oboznámenie sa detí s menami kamarátov, pani učiteľiek, postupne nenásilne spoznávať život v MŠ. Zoznámenie sa s pravidelnými činnosťami v MŠ, učíme sa pravidlá, ktorými sa budeme riadiť. Zisťujeme a spoznávame schopnosti a záujmy detí, ale i celého kolektívu.

V téme „*Tety zo škôlky*“ sa deti zoznámia s prácou zamestnancov školy, s ich povinnosťami, dôležitosťou ich práce pre nás. Spoznajú a prehľadajú si predstavu aj o ďalších pracovných profesiách. Edukačnými činnosťami si deti rozvíjajú komunikatívne schopnosti, rozširujú slovník, schopnosť dohodnúť sa a spolupracovať.

„*Domov – najkrajšie miesto*“ je téma, pri ktorej si deti uvedomujú postavenie členov rodiny. Prehľadajú si poznatky o ich práci, funkcii v rodine, ale aj pracovných profesiách. Téma prispieva k vytváraniu sociálnych vzťahov, uvedomenia si samého seba v rodine a spoločnosti.

Cieľom podtémy „*Čistota pol života*“ je osvojenie a pripomenutie základných sebaobslužných návykov, slušného stolovania v školskej jedálni. Deti zisťujú význam hygieny pre naše zdravie, zdravý životný štýl. Ciele tejto podtémy sa prelínajú a plnia počas celého pobytu v materskej škole.

OKTÓBER	
OBSAHOVÝ CELOK	Plody jesene
TÉMY	PODTÉMY
Jeseň sa oblieka	zmeny v prírode a počasí typické znaky jesene
Poklady našej záhrady	ovocie a zelenina zber a konzervovanie, práca na poli
Čo pichá a šušťí	poznať rozdiel medzi listnatými a ihličnatými stromami, plody stromov a kríkov
Úcta k starším	vážiť si dospelých starších ľudí
Environmentálny cieľ: Zber plodov jesene.	

Cieľom obsahového celku *Plody jesene* je spoznávať a ochraňovať životné prostredie, prírodu tak dôležitú pre nás a budúce generácie. Je dôležité vnímať prírodu ako neoddeliteľnú súčasť nášho života a naučiť sa s ňou žiť v harmónii.

Cieľom témy „*Plody z našej záhrady*“ je spoznávať, skúmať význam a dôležitosť ovocia a zeleniny pre ľudský organizmus. Deti si rozvíjajú experimentovaním, objavovaním všetky zmysly, oboznamujú sa so spracovávaním ovocia a zeleniny.

V téme „*Jeseň sa oblieka*“ deti spoznávajú zmeny v prírode, v priamom pozorovaní porovnávajú ako sa mení naša zem vplyvom zmien ročného obdobia. Pri zážitkovom učení objavujú charakteristické znaky jesene.

„*Čo pichá a šuští*“ je téma zaoberajúca sa rozlišovaním listnatých a ihličnatých stromov, kríkov a poznávaním ich plodov. Deti na pobytoch vonku zbierajú prírodniny z ktorých vytvárajú kompozičné celky.

V téme „*Úcta k starším*“ si deti rozvíjajú poznatky o medziľudských a morálnych hodnotách. Osvojujú si schopnosť prispôbovať sa, spolupracovať, žiť v spoločnosti ostatných ľudí. Získavajú základné hodnoty uznávané v tomto spoločnosti. Vytvárajú si prosociálne postoje ako je tolerancia, rešpekt a sociálna citlivosť. Dieťa sa učí nadväzovať vzťah k druhému, čím sa citovo posilňuje, kultivuje, obohacuje sa vo vnímaní, prežívaní a vyjadrení pocitov.

NOVEMBER	
OBSAHOVÝ CELOK	Postiel'ky na zimu
TÉMY	PODTÉMY
Strašidielka	tvorenie z prírodných materiálov jesenné slávnosti
Kto býva v lese	poznať lesné zvieratá, ako sa chystajú prežiť zimu, odlet vtáctva
Čarovné veci okolo nás	ako-čo vzniká vlastnosti predmetov triedenie odpadu
Čas ktorý plynie	od rána do večera teraz, dnes, včera, zajtra dni v týždni
Environmentálny cieľ: Ochrana lesa je dôležitá pre ďalšie generácie.	

Obsahový celok „*Postiel'ky na zimu*“ je zamerané na tajomstvách počasia, príprave na zimu. Prostredníctvom zážitkového učenia deti emocionálne prežívajú a uvedomujú si ako sa zvieratá

pripravujú na zimu. Cieľom je využívať nadobudnuté poznatky v bežnom živote. Upevnia si znalosti o veciach okolo nás, o časových vzťahoch jedného dňa, týždňa.

Počas plnenia aktivít témy „*Strašidielka*“ deti prejavia zručnosti a praktickú tvorivosť pri vytváraní produktov z prírodnín, s využitím rôznych techník. Spoločne sa radujú z jesennej atmosféry, či už formou púšťania šarkanov, tekvicových slávností, tvorivých dielni.

Téma „*Kto býva v lese*“ oboznamuje deti s lesnými zvieratami, ich spôsobom života a prípravou na zimu. Cieľom je poznávanie elementárnych zákonitosti života v lese, formovania zážitkov environmentálnej kultúry. Deti spoznajú najznámejšie druhy vtákov, ktoré odlietajú a ktoré u nás zimujú. Poznávajú dôvod zákonitosti tohto prírodného javu. Upevňujú si pozitívny vzťah k životnej prírode.

V téme „*Čarovné veci okolo nás*“ deti zisťujú, ako sa k nám dostane napr. chlieb, med, kto a ako vyrába nábytok, ako vzniká kniha a pod. Vhodnou formou sa zoznámia s recykláciou papiera, prečo ho zbierame a triedime. Určujú vlastnosti materiálov, ktoré nás obklopujú. Naučia sa, že každá práca je významná. Osvoja si pravidlá triedenia odpadu.

Cieľom témy „*Čas ktorý plynie*“ je rozlíšiť, adekvátne svojmu veku časové vzťahy – čo je teraz, dnes, čo bolo včera, čo bude zajtra s adekvátnym využitím kognitívnych, učebných a komunikatívnych kompetencií. Hry, záujmové činnosti a edukačné aktivity smerovať k upevneniu orientovania sa v časových vzťahoch.

DECEMBER	
OBSAHOVÝ CELOK	Adventný veniec
TÉMY	PODTÉMY
List Mikulášovi	príprava na besiedku
Vianočná tržnica	pečenie medovníčkov výzdoba interiéru, stromčeka príprava pozdravov a darčiekov
Vianočný čas	tradície, zvyky, koledy rodina a Vianoce
Environmentálny cieľ: Človek prírodu chráni, ale ju aj ničí – Vianočná jedlička.	

Obsahový celok „*Adventný veniec*“ je zameraný na predvianočné a vianočné zvyky a obyčaje. Deti sa podľa jednotlivých znakov učia rozpoznávať toto obdobie, spoločne pripraviť predvianočnú výzdobu, posilniť citové vzťahy a rozvíjať estetické vnímanie.

Téma „*List Mikulášovi*“ je zameraná na oboznámenie sa s týmto sviatkom a jeho významom a uplatňovanie návykov kultúrneho správania sa a rešpektovania spoločenských pravidiel pri spoločných podujatiach. Cieľom je, aby sa deti prejavili v kreatívnom stvárnení tejto témy, zúčastnili sa besiedky s Mikulášom a zapojili sa aj do prípravy besiedky prostredníctvom hudby, literatúry a výtvarnej tvorivosti.

Témou „*Vianočná tržnica*“ navodíme u detí predvianočnú atmosféru a pri zhotovovaní výtvorov z cesta – pečenie, zdobenie medovníkov a vianočnej výzdoby sa zdokonalia v technickej tvorivosti. Cieľom je vytvoriť u detí pozitívny vzťah k výtvarným a pracovným technikám, poznať a vedieť si vybrať zdravé potraviny a spolupracovať v skupinových aktivitách.

Téma „*Vianočný čas*“ je bohatá na emócie a tvorivosť. Jej cieľom je naučiť deti rozdeliť sa, pomôcť a obdarovať druhého a to aj pri vyrábaní darčiekov a prekvapení pre svojho kamaráta a rodinu. Bohatý výber vianočných príbehov pomôže deťom pochopiť význam vianočných sviatkov a vianočného obdobia – Advent. Pri tejto téme môžeme využívať nielen spisovnú podobu materinského jazyka, ale aj jeho bohatý dialekt a to najmä pri počúvaní vianočných kolied.

JANUÁR	
OBSAHOVÝ CELOK	Biely svet
TÉMY	PODTÉMY
Lavička cez potok	charakteristické znaky zimy
Prosba vtáčikov	starostlivosť o zvieratá a vtáčiky v zime
Zimné radovánky	zimné športy, zimné aktivity bezpečnosť pri športe
Environmentálny cieľ: Starostlivosť o zvieratá a vtáčiky v zimnom období.	

Cieľom obsahového celku „*Biely svet*“ je vytvoriť elementárne poznatky o ročnom období, o charakteristických znakoch zimy. Uvedomiť si, že okrem športovania a zimných radovánok zima prináša ťažšie podmienky pre zvieratká, vtáčiky a prírodu.

Téma projektu „*Lavička cez potok*“ je zameraná na definovanie typických znakov ročného obdobia. Cieľom je, pozorovaním a experimentovaním získať poznatky o vlastnostiach snehu a ľadu. Prostredníctvom hier na snehu a športovania, otužovať organizmus a upevňovať zdravie

detí. Prirodzenou cestou rozvíjať pohybové schopnosti, kladením dôrazu na bezpečnosť svoju i druhých.

Téma „*Prošba vtáčikov*“ smeruje k vytvoreniu pozitívneho vzťahu, ochranárskeho postoja k prírodnému prostrediu a zvieracej ríši. Cieľom je umožniť deťom autonómnejšie sa prejavovať v aktivitách zameraných na starostlivosť o zvieratá a vtáčiky. Prostredníctvom rozličných techník a využitím tvorivosti vyrobiť rôzne krmidlá pre vtáčiky. Emocionalitu vyjadriť v hudobnom a hudobno-pohybovom prejave.

S bezpečnosťou pri zimnom športovaní a zimných aktivitách sa deti oboznámia v téme „*Zimné radovánky*“. Odovzdávajú si poznatky a skúsenosti o zimných aktivitách, športových potrebách, ale aj o význame pohybu pre náš organizmus.

FEBRUÁR	
OBSAHOVÝ CELOK	Fašiangy, fašiangy
TÉMY	PODTÉMY
Ja a moje telo	stavba ľudského tela ľudské zmysly
Čo mám pod kožou	vnútorné orgány
Na chvíľu byť dospelákom	poznávať profesie SOS, polícia, hasiči
Fašiangy	ľudové tradície karneval, príprava masiek
Environmentálny cieľ: Ochrana zdravia, prevencie, vitamíny.	

Cieľom obsahového celku „*Fašiangy*“ je poznanie a udržiavanie ľudových tradícií, aktívne prežívať fašiangové obdobie. Spoznajú svoje telo, stavbu, vnútorné orgány, zmysly. Pripomenú si, ako sa majú o svoje telo starať, negatívne aj pozitívne elementy. Zoznámia sa s profesiami, s ktorými sa najčastejšie stretávajú.

„*Ja a moje telo*“ je téma, v ktorej deti spoznávajú stavbu ľudského tela a jeho funkčnosť. Prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov prejavujú pozitívne postoje k svojmu telu. Vnímajú a pomenúvajú základné ľudské zmysly.

Téma „*Čo mám pod kožou*“ oboznamuje deti so životne dôležitými orgánmi - srdce, pľúca, mozog, poznávajú ich funkciu. Uvedomujú si dôležitosť zdravého spôsobu života.

„*Na chvíľu byť dospelákom*“ – deti spoznajú profesie, s ktorými sa najčastejšie stretávajú, zamestnanie svojich rodičov, čo tieto zamestnania charakterizuje. Spoznajú poslanie a dôležitosť záchranky, hasičov, policajtov. Rovnako rozlíšia ich dopravné prostriedky.

Cieľom témy „*Fašiangy*“ je poznanie a udržiavanie ľudových tradícií. Kreativitu detí využívať a rozvíjať vo farebnom stvárnení masiek, v spolupodieľaní sa na inštalovaní výzdoby a prípadne fašiangového karnevalu. Fašiangovú náladu vyjadriť hudobnou a recitačnou formou.

MAREC	
OBSAHOVÝ CELOK	Na polici v knižnici
TÉMY	PODTÉMY
Z rozprávky do rozprávky	práca s knihou cesta knihy k čitateľovi zaobchádzanie s knihou
Jarné zvončeky	jarné premeny charakteristické znaky jarné kvety
Vitajte vtáčiky	prílet z teplých krajín, hniezdenie
Pôrodnica kuriatok	zvieratá a ich mláďatá úžitok z domácich zvierat
Environmentálny cieľ: 22.03. Deň vody – kolobeh vody v prírode.	

Cieľom obsahového celku „*Na polici v knižnici*“ je priblížiť deťom svet detskej literatúry rôznych žánrov, oboznámiť ich s niektorými autormi kníh pre deti, podporiť u detí záujem o knihy, naučiť ich správne zaobchádzať s knihami a tiež získať kladný vzťah ku knihe a čítaniu.

Téma „*Z rozprávky do rozprávky*“ je zameraná na zlepšenie vnímania a pozorovania krásy umeleckých diel. Oboznámiť deti s miestami, kde je možnosť sa dostať ku knihám (obchod, knižnica, návšteva, výstavy), s autormi a ilustráciami v knihách, ukázať cestu knihy k čitateľovi. Vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami pocity a dojmy z počúvania rozprávok, sledovania divadla. Dať možnosť deťom vžiť sa do deja rozprávok prostredníctvom dramatizácií a vedieť zreprodukovat' svojimi slovami to, čo si vypočuli alebo videli.

Téma „*Jarné zvončeky*“ je zameraná na pozorovanie a poznávanie zmien v prírode – prebúdzanie sa prírody a príchodu jari. Poznávajú jarné kvety, určujú aktuálny ráz počasia, prakticky uplatňujú návyky starostlivosti o prírodu.

Cieľom témy „*Vitajte vtáčiky*“ je vnímať a rozlíšiť nastávajúce ročné obdobie – jar, podľa jej typických znakov (prilet vtákov). Objavovať zaujímavosti z prostredia, ktoré nás obklopuje. Budú sa zapájať do aktívnej prípravy osláv sviatkov jari. Pri edukačných aktivitách budú prezentovať svoje skúsenosti a zážitky z ročného obdobia jar so zameraním sa na vtáctvo, jeho ochranu, význam.

V téme „*Pôrodnica kuriatok*“ deti spoznajú domáce zvieratá, ich mláďatá, úžitok z nich, ich spôsob života. Uvedomujú si význam práce hospodárov pre náš život. Pripomínajú si pravidlá pri stretnutí so zvieratami. 22.03. si deti pripomenú Deň vody – kolobeh vody v prírode,, čistota vodných zdrojov.

APRÍL	
OBSAHOVÝ CELOK	Jar – zrod nového života
TÉMY	PODTÉMY
Veľká noc	tradície, zvyky vynášanie Moreny
Každý dom má iné dvierka	rozoznať zvieratá podľa druhu (domáce, lesné, voľne žijúce)
Na modrej planéte	Deň Zeme predstavy o Zemi, Slnku, vesmíre ochrana životného prostredia
Vidieť a byť videný	dopravné značky bezpečnosť na ceste dopravné prostriedky
Aktovka plná tajomstiev	zoznamovanie sa so základnou školou rozdiely medzi MŠ a ZŠ
Environmentálny cieľ: Slnko, voda, vzduch a zem sú dôležité pre život.	

Cieľom obsahového celku „*Jar – zrod nového života*“ je uvedomenie si zmien v prírode, prebúdzanie sa prírody a príchod ročného obdobia Jari. Počas spoločných vychádzok budeme prírodu pozorovať, rozvíjať environmentálne cítenie u detí a to sadením nových stromčekov a jarným upratovaním.

Témou projektu „*Veľká noc*“ sa zameriame na poznanie a pochopenie kultúrnych zvykov a ľudových tradícií a posilnenie sociálno-emocionálnej oblasti u detí. Edukačnými aktivitami, hrami a činnosťami sa aktívne zapojíme do príprav osláv v meste – vynášanie Moreny, výzdoby tried a oboznámime sa s Veľkonočnými zvykmi a obyčajmi ako je zdobenie kraslíc a pletenie korbáčov.

„*Každý dom má iné dvierka*“ deti rozlišujú a určujú na základe priameho, alebo sprostredkovaného pozorovania domáce, lesné voľne žijúce živočíchy, ich spôsob života. Oboznámia sa s nebezpečenstvom vyplývajúcim z dotýkania sa neznámych zvierat.

Cieľom témy „*Na modrej planéte*“ je oboznámiť deti so svetom a jeho rozmanitosťou prostredníctvom encyklopédie. Vyjadriť rôznymi výrazovými prostriedkami predstavy o slnku, vesmíre, pocity a dojmy z pozorovania sveta. Viest' deti k ochrane životného prostredia a tým k ochrane našej Zeme.

V mesiaci bezpečnosti si deti v téme „*Vidieť a byť videný*“ pripomenú pravidla bezpečnosti na ceste, dopravné značky, dopravné prostriedky (podľa miesta pohybu). Edukačnými hrami, rozhovorom s políciou a zážitkovým učením smerujeme k dôležitosti dodržiavania pravidiel cestnej premávky a následne v praktických situáciách na bezpečné prechádzanie cez vozovku počas spoločných pobytov vonku.

Cieľom témy „*Aktovka plná tajomstiev*“ je zameranie sa na spoznanie školského prostredia prostredníctvom návštevy základnej školy. Priamo v triede si vyskúšajú úlohu budúceho prváka.

MÁJ	
OBSAHOVÝ CELOK	Predstavy o svojom živote
TÉMY	PODTÉMY
Z človečika človek	odkiaľ som prišiel
Deň matiek	príprava besiedky, darčiekov
Som hrdý Slováč	poznať štátne symboly, hlavné mesto, svoje mesto, iné mestá a obce Slovenska
Dookola celý rok	orientácia v časových vzťahoch dňa, týždňa, roku
Environmentálny cieľ: Dôležitosť striedania ročných období pre život v prírode.	

Cieľom obsahového celku „*Predstavy o svojom živote*“ je poznať život človeka od narodenia až po starobu, získať poznatky o ľudskom tele, jeho stavbe. Zoznámiť sa s dôležitou funkciou a činnosťou niektorých orgánov. Získať taktiež elementárne poznatky o zrode života v prírode, o kolobehu a ochrane života a zdravia. Poznať význam vody, svetla, tepla, vzduchu pre život rastlín, nenahraditeľnosť významu vody pre život ako taký. Rozširovať poznatky o prírode, životnom prostredí, aplikovať základy environmentálneho cítenia a empatie.

Cieľom témy „*Z človečika človek*“ je oboznámiť deti s elementárnymi poznatkami o narodení dieťaťa, o jeho bezbrannosti a dôležitosti starostlivosti matky o bábätko. Vedieť zaujať postoj k členom rodiny, vrátane novonarodeného člena rodiny a vyjadriť ho prostredníctvom rôznych výrazových prostriedkov.

Cieľom témy „*Deň matiek*“ je vyjadriť vzťah k matke a ostatným členom rodiny. Rôznymi výrazovými prostriedkami vyjadriť pocity z osláv, vedieť sa prezentovať, spájať hovorené slovo s pohybom, uplatňovať tanečné prvky, rytmizovať, spolupracovať v skupine, vytvárať sociálne vzťahy.

Deti sa prostredníctvom témy „*Som hrdý Slováč*“ zoznámia so štátnymi symbolmi, hlavným mestom Slovenska. Uvedomujú si svoju národnosť, posilňujú lásku k rodnej vlasti, ľuďom, domovu.

V téme „*Dookola celý rok*“ si deti zhrnú poznatky o charakteristických znakoch štyroch ročných období. Porovnávajú zmeny v počasi, rozlišujú živú a neživú prírodu. Orientujú sa v častiach dňa, týždňa, roku v súvislosti s konkrétnymi činnosťami. Zisťujú prečo je striedanie ročných období dôležité pre život.

JÚN	
OBSAHOVÝ CELOK	Pozdravy leta
TÉMY	PODTÉMY
Deti deťom – deti spolu	oslava sviatku detí multikultúrna výchova
Zlatý kľúč - leto	charakteristické znaky leta letné kvety a plody
Čo to bzučí, čo to lezie	poznávajú hmyz život pri potoku
Výlet do ZOO	exotické zvieratá

	čo ukrýva more
Dovidenia škôlka	rozlúčka so škôlkou
Environmentálny cieľ: Ochrana prírody – vodných tokov.	

Obsahový celok „Pozdravy leta“ je zameraný na osobnostný a sociálny rozvoj, utváranie základov osobnostnej integrity a prosociálneho správania. Deti v tomto mesiaci oslávia svoj sviatok MDD a nás čaká nekonečné množstvo hier, súťaží a výletov. Získajú informáciu, že existujú na svete deti inej rasy, vierovyznania a taktiež deti so zdravotným postihnutím. Prostredníctvom rozhovoru získajú poznatok ako sa k nim správať a pomáhať im. V prierezovej téme budeme rozvíjať prvky multikultúrnej výchovy. Deti sa oboznámia s charakteristickými prvkami leta, života na lúke, pri vode, v ZOO. Rozlúčime sa s budúcimi školákmi, s materskou školou a spoločne s budeme tešiť na leto.

Koniec školského roka sa nesie v znamení leta, očakávania prázdnin, preto téma „Deti deťom – Deti spolu“ je sústredená na vnímanie a rozlišovanie darov leta, na prežívanie sviatku MDD.

Cieľom témy „Zlatý kľúč – leto“ je oboznámenie detí sa s týmto ročným obdobím a jeho charakteristickými znakmi. Zážitkovým učením určujú zmeny v prírode, spoznávajú letné kvety, liečivé rastliny. Poznávajú lesné plody, pripomenú si nebezpečenstvo konzumácie neznámych plodín.

V téme „Čo to bzučí, čo to lezie“ sa oboznamujú deti s ďalšou časťou živej prírody, do ktorej patrí hmyz a vyjadrujú rôznymi výrazovými prostriedkami predstavy o živote na lúke a pri potoku. Poznajú úžitok niektorých druhov hmyzu, život pri vode. Upozorníme ich na starostlivosť človeka o vodné toky.

„Výlet do ZOO“ je téma, ktorá oboznámi deti s niektorými najznámejšími exotickými zvieratami, spoznávajú ich typické znaky a spôsob života. Svoje poznatky si overia z detských encyklopédií a iných médií a zistujú, že zvieracia ríša je rozmanitá.

Cieľom témy „Dovidenia škôlka“ je so začínajúcimi prázdninami oboznámiť deti s nástrahami prázdnin, ktoré môžu zapríčiniť úraz na cestách, pri vode, pri hrách s nebezpečnými predmetmi tak, aby prázdniny boli bez úrazu. Na konci tohto tematického celku sa už len rozlúčime s našimi predškolákmi.

7 Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie v materskej škole sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

8 Charakteristika odboru vzdelávania v materskej škole a jeho dĺžka

Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie, pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Výchova a vzdelávanie v materskej škole sa uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu.

Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa od troch rokov veku; výnimočne možno prijať dieťa od dovŕšenia dvoch rokov veku. Predprimárne vzdelávanie je povinné pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta. Povinné predprimárne vzdelávanie trvá jeden školský rok. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahne školskú spôsobilosť, bude pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania ešte jeden školský rok za podmienok ustanovených v zákone.

9 Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie, poldenná aj celodenná, sa v materskej škole uskutočňuje dennou formou.

Denná forma výchovy a vzdelávania sa môže uskutočniť aj ako dištančná:

- a) v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného materskou školou pre deti, ak sa vyhlási výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadna situácia;
- b) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetky deti;
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa materskej školy pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, ak kvôli zdravotnému stavu alebo z iných závažných dôvodov (napr.: rodinné dôvody, ohrozovanie bezpečnosti a zdravia iných detí, ktoré sú účastníkmi výchovy a vzdelávania), nemôžu plniť povinné predprimárne vzdelávanie formou pravidelného denného dochádzania, najdlhšie počas troch po sebe idúcich mesiacov;
- d) v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však jeden mesiac, z dôvodov podľa § 150a ods. 2 školského zákona.

Povinné predprimárne vzdelávanie dieťa plní formou pravidelného denného dochádzania v pracovných dňoch v rozsahu najmenej štyri hodiny denne, okrem času školských prázdnin. Dieťa so zdravotným znevýhodnením môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie v rozsahu menej ako štyri hodiny denne za podmienok ustanovených zákonom.

Výchova a vzdelávanie sa v materskej škole uskutočňuje prostredníctvom nasledujúcich foriem denných činností:

- hry a činnosti podľa výberu detí,
- zdravotné cvičenie,
- vzdelávacia aktivita,
- pobyt vonku,
- činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, odpočinok).

Hry a činnosti podľa výberu detí sú spontánne alebo učiteľkou navodzované hry. Ich súčasťou je dopoludnia aj ranný filter prípadne aj ranný kruh. Hry a činnosti podľa výberu detí sú zaradované ako samostatná organizačná jednotka počas prichádzania detí do materskej školy a odchádzania popoludní. Súbežne s nimi sa môžu uskutočňovať aj vzdelávacie aktivity. Pri navodzovaní obsahu hier a činností podľa výberu detí sa kladie dôraz na uplatňovanie ich individuálnych záujmov a potrieb.

Zdravotné cvičenie sa realizuje každý deň v určitom čase zásadne pred jedlom (spravidla pred desiatou) s podmienkou dodržiavania hygienických zásad (vo vetranej miestnosti, prípadne vonku). Patrí k vopred plánovaným činnostiam. Môže sa zaradiť aj viackrát v priebehu dňa a môže sa realizovať tak v interiéri (herňa, telocvičňa), ako aj v exteriéri materskej školy (školský dvor, terasa, ihrisko a. i.).

Vzdelávacie aktivity sú aktivitami vzťahujúcimi sa na sprostredkovanie plánovaných vzdelávacích obsahov jednotlivých vzdelávacích oblastí. V rámci vzdelávacích aktivít sa vytvára nosný priestor na postupné dosahovanie výkonových štandardov. Vzdelávacie aktivity sa zaradujú ako samostatná organizačná jednotka alebo môžu byť súčasťou všetkých ostatných denných činností. Sú realizované ako individuálne, skupinové alebo frontálne aktivity detí. Časové trvanie vzdelávacej aktivity musí rešpektovať schopnosti a potreby detí, ich vývinové osobitosti a zákonitosti psychohygieny.

Pobyt vonku plní okrem pedagogickej a rekreačnej aj významnú zdravotnú funkciu. Súčasťou pobytu vonku sú najmä spontánne pohybové aktivity, voľné hry podľa výberu detí a vychádzka

mimo areálu materskej školy. V rámci pobytu vonku môžu byť zaradené aj vzdelávacie aktivity a zdravotné cvičenie tak, aby bol ponechaný dostatok času na spontánne hry a pohybové aktivity detí. Realizuje sa každodenne, skrátiť, či úplne vynechať sa môže len z dôvodu mimoriadne nepriaznivých meteorologických podmienok. Ak sa pobyt vonku skráti alebo nerealizuje, je potrebné zabezpečiť podmienky na pohybovú aktivitu detí v triede alebo telocvični.

Činnosti zabezpečujúce životosprávu

Stravovanie detí sa zabezpečuje v pevne stanovenom čase, pričom sa odporúča dodržať trojhodinový interval medzi podávanými jedlami (desiata, obed, olovrant). Čas podávania jedla sa stanovuje podľa podmienok prevádzky materskej školy. Odpočinok sa zaraďuje po obede, pričom jeho trvanie závisí od potrieb detí. Ležadlá musia byť zdravotne nezávadné. Minimálne trvanie odpočinku je 30 minút.

Všetky formy denných činností detí usmerňujú kvalifikované učiteľky pre predprimárne vzdelávanie.

Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole je charakteristická flexibilitou striedania spontánnych a riadených činností. Formy denných činností sa realizujú súbežne alebo ako samostatné organizačné jednotky. Usporiadanie denných činností spracúva materská škola vo forme denného poriadku, ktorý:

- zabezpečuje vyvážené striedanie spontánnych hier a riadených činností,
- vytvára dostatočný priestor pre individuálne potreby a záujmy detí,
- zabezpečuje dodržiavanie zásad zdravej životosprávy (pravidelné stravovanie, dostatočný pobyt na čerstvom vzduchu, dostatočná pohybová aktivita a odpočinok).

10 Osobitosti výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

V podmienkach predprimárneho vzdelávania v materskej škole sa idea inklúzie dotýka najmä prístupu k deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s cieľom prijať čo najväčší počet týchto detí do bežných škôl a tried. Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú deti, so zdravotnými znevýhodnením, deti zo sociálne znevýhodneného prostredia, ale aj deti s nadaním. Tieto deti a ich rozvoj vyžadujú podporu, ktorá je náročnejšia a komplexnejšia v porovnaní s podporou poskytovanou deťom so štandardným vývinom.

Spravodlivosť a rovnosť v poskytovaní výchovy a vzdelávania

Všetky deti bez ohľadu na pohlavie, vierovyznanie, etnickú, jazykovú alebo kultúrnu príslušnosť, ekonomické zázemie a zdravotné znevýhodnenie majú rovnaký prístup k vzdelávaniu. Všetky deti majú rovnaký nárok na tie isté podporné služby a rovnaký prístup.

Koordinované ciele a spolupráca

Zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania vyžaduje úzku a intenzívnu spoluprácu všetkých zainteresovaných a dobre štruktúrovaný tím, ktorý podporuje inkluzívnosť vo vzdelávaní. Materská škola spolupracuje s inkluzívnym tímom pracujúcim v základnej škole, kde sú odborníci (školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, školský sociálny pracovník, školský zdravotník), ktorí pomáhajú pri identifikácii, ale aj pri napĺňaní špeciálnych vzdelávacích potrieb detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Neoddeliteľnou súčasťou tímu je aj **pomocná vychovávateľka MŠ**, ktorá pomáha učiteľkám pri priamej činnosti s deťmi, ktoré si vyžadujú špeciálny prístup.

Pripravenosť pedagogických zamestnancov materských škôl na inkluzívne vzdelávanie

Materská škola vytvára podmienky na to, aby všetci pedagogickí zamestnanci materskej školy boli schopní orientačne identifikovať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby detí a zároveň, aby materská škola bola v úzkom kontakte s odborníkmi, ktorí majú identifikáciu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb v kompetencii. Učiteľky materskej školy sú schopné pristupovať k týmto deťom individuálne a zabezpečovať ich zmysluplný individuálny rozvoj. Materská škola rovnako vytvára podmienky na intenzívnu spoluprácu a komunikáciu s rodičmi týchto detí, ako aj na komunikáciu so zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie, ktoré týmto deťom poskytujú podporné služby.

V rámci profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov sa zameriavame okrem iného aj na prehĺbovanie, zdokonaľovanie a rozširovanie profesijných kompetencií na výkon činností v oblasti inkluzívneho vzdelávania prostredníctvom sebavzdelávania a ponúk vzdelávaní, ktoré sú v súlade s osobným plánom profesijného rozvoja učiteliek a v súlade s plánom profesijného rozvoja materskej školy

Inkluzívne prostredie materskej školy

Materská škola dbá o to, aby v rámci svojich priestorov zabezpečila univerzálny dizajn, a aby deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími a deťom cudzincov boli poskytované

a dostupné špecificky prispôsobené zariadenia a materiál. Materská škola zároveň dbá aj o odbúranie všetkých bariér, ktoré by mohli narúšať proces inklúzie nielen detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Prostredie je zabezpečené tak, aby v čo najväčšej miere spájalo všetky deti.

Dieťa so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu školy. Ak jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávalo podľa školského vzdelávacieho programu, dieťa sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu vypracovaného v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa. Deťom so zdravotným znevýhodnením sa v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie poskytujú rôzne formy špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie.

Materská škola zabezpečuje bezbariérový prístup do vnútorných priestorov, aby bolo možné v prípade potreby prijímať aj deti so zdravotným znevýhodnením. Takýmto deťom sú taktiež poskytnuté služby školského zdravotníka a odborného tímu.

11 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Predprimárne vzdelávanie detí cudzincov sa zameriava na rozvíjanie elementárnych základov:

1. komunikačných kompetencií,
2. matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky,
3. digitálnych kompetencií,
4. kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
5. sociálnych a personálnych kompetencií,
6. občianskych kompetencií,
7. pracovných kompetencií.

Osobitosťou výchovno-vzdelávacej činnosti je predovšetkým osvojovanie si základov slovenského jazyka ako L2, tak, aby deti mali dostatočné a veku primerané komunikačné schopnosti v slovenskom jazyku, ako základ pre možnosť ďalšieho vzdelávania sa.

12 Vnútorý systém kontroly a hodnotenie zamestnanca

Samostatne rozpracovaný.

13 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí

Samostatne rozpracovaný.

14 Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov, ako ich právo, ale aj povinnosť, sa bude uskutočňovať podľa plánu profesijného rozvoja a ročného plánu vzdelávania pre jednotlivé školské roky podľa aktuálnej potreby MŠ, s využitím ponuky NIVAM a iných vzdelávacích inštitúcií.

Škola poskytuje:

- Adaptačné vzdelávanie pre začínajúcich PZ (podľa potreby)
- Aktualizačné vzdelávanie v predpísanom rozsahu (pravidelne)

Škola umožňuje PZ podľa ich záujmu a možnosti absolvovať:

- Inovačné vzdelávanie
- Kvalifikačné vzdelávanie
- Špecializačné vzdelávanie
- iné formy vzdelávania – semináre, workshopy, tréningy....

Každý pedagogický zamestnanec si založí svoje pedagogické portfólio – prehľad vlastného profesijného rozvoja a absolvovaných vzdelávacích a tvorivých aktivít.

Používané skratky schválené na pedagogickej porade 08.06.2016

VZO – vzdelávacia oblasť

VŠ – výkonový štandard

VU – výkonová úroveň

JK – Jazyk a komunikácia

MI – Matematika a práca s informáciami

ČP – Človek a príroda

ČS – Človek a spoločnosť

ČSP – Človek a svet práce

UK – Umenie a kultúra

ZP – Zdravie a pohyb

EA – Edukačná aktivita

EH – Edukačná hra

PH – Pohybová hra

ŠVZP – Štátny vzdelávací program

ŠkVP – Školský vzdelávací program

DCEA – dopoludňajšia cielená edukačná aktivita

PCEA – popoludňajšia cielená edukačná aktivita

PV – pobyt vonku

HČ – hrové činnosti

MPVz – Metodika predprimárneho vzdelávania

Ehps – Edukačnými hrami poznávame svet, M. Podhájeck

ZIPPYHO KAMARÁTI

Cieľ

Hlavným cieľom programu je rozvoj sociálnych a emocionálnych zručností u detí vo veku 5 – 7 rokov, podpora ich dobrého duševného zdravia a zlepšovanie kvality života.

Cieľom programu Zippyho kamaráti je podporiť sociálne a emocionálne zručnosti, ktoré dieťa primárne získava primárne v domácom rodinnom prostredí, prostredníctvom výchovy a zároveň sociálneho učenia, t. j. preberaním modelov správania. Keďže nie každý rodič, či opatrovník, má tieto zručnosti primerané a efektívne rozvinuté, respektíve nie je schopný ich adekvátne dieťaťu odovzdať, je nesmierne dôležité nájsť spôsob, ako takéto zručnosti sprostredkovať všetkým deťom. Jednou z takýchto možností sú programy sociálneho a emocionálneho učenia, ktoré sú v mnohých krajinách bežnou súčasťou štátneho vzdelávacieho programu. Prostredníctvom týchto programov sa deti učia pomenovať svoje pocity, porozumieť im, ale aj efektívne ich zvládať, stanovovať si a dosahovať pozitívne ciele, rozvíjať a preukazovať empatiu druhým a robiť zodpovedné rozhodnutia v každej životnej situácii.

Aj aktuálna situácia v súvislosti s opatreniami proti šíreniu nového koronavírusu poukázala na obrovskú potrebu práce s emóciami u detí, zvyšovanie ich odolnosti a zároveň rozširovanie zručností potrebných na zvládanie náročných situácií. Ako veľmi dôležitá sa ukázala schopnosť samostatného riešenia, no zároveň uvedomovanie siete sociálnej opory (teda blízkych ľudí, ktorí nám môžu byť nápomocní). Tematicky sa v programe s deťmi venujeme problematike pocitov, riešenia konfliktov, ale aj vnímania a chápania zmien, pripomenutie si možností ich zvládania, ako aj možných reakcií v prípade vážnej zmeny či straty.

V programe sa deti učia, že je absolútne v poriadku prežívať smútok (byť smutný), hnevať sa (byť nahnevaný), či báť sa (mať strach). Učíme sa spoločne o týchto (ale aj iných) pocitoch hovoriť, rozlišovať ich, rozpoznať, ako sa prejavujú v našom tele a následne pomenovať, čo nám môže pomôcť ich zvládnuť, čo môžeme urobiť preto, aby nás negatívny pocit nezaplavil a nepôsobil na nás a naše konanie deštruktívne. Hovoríme o tom, ako priblížiť blízkym ľuďom svoje pocity prežívanie ale tiež ako rozpoznať, čo pravdepodobne prežíva druhý človek, prípadne, ako mu pomôcť zvládnuť jeho nepríjemne pocity. Zároveň, a to je veľmi dôležité, sa deti učia nielen ako môžu pomôcť sami sebe, ale aj ako sprostredkovať pomoc druhým, porozumieť ich emóciám, poradiť. V situácii, kedy sme sa ako spoločnosť ocitli každý sám,

osamotený so svojimi problémami, sa tieto zručnosti javia ako kľúčové pre zdravé fungovanie a nadobudnutie či udržanie duševnej pohody.

Zameranie

Program je zameraný na rozvoj sociálnych a emocionálnych kompetencií u detí predškolského a mladšieho školského veku (5-7 rokov). Primárnym cieľom programu je prevencia – je teda zameraný na celú populáciu bez rozdielu, intaktné deti; ako podpora sociálno-emocionálneho rozvoja v rámci rodiny, zároveň má však vypracované aj rozšírenia určené pre prácu s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Program je zároveň vhodným obsahovým naplnením predmetu TKC (terapeuticko-korekčné cvičenia), určeného pre deti s poruchami aktivity a pozornosti (v rozsahu 1 hodina týždenne) a porúch správania (v rozsahu 2 hodiny týždenne) a tiež predmetu Prevencia sociálno-patologických javov pre deti s poruchami správania (v rozsahu 1 hodina týždenne), ktoré sú povinnou súčasťou učebného plánu detí integrovaných na základe týchto diagnóz.

Cieľom predmetu Terapeuticko-korekčné cvičenia je „podporiť rozvoj špecifických funkcií žiakov, sociálna a edukačná adaptácia a integrácia žiakov so zdravotným znevýhodnením do edukačného procesu bežnej základnej školy, odstrániť alebo aspoň zmierniť narušenie individuálnych schopností a eliminovať edukačné nedostatky, ktoré z nej vyplývajú“ (Vzdelávací program pre deti s poruchou aktivity a pozornosti pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie, Štátny pedagogický ústav, 2017).

V predmete Prevesia sociálno-patologických javov pre žiakov s poruchami správania „kladíme dôraz na aktívne učenie sa a vzdelávanie formou interakcie, usmerňovanej viacsmernej komunikácie a participácie na dianí v skupine účastníkov. Postupné osvojovanie si zručností z oblasti prevencie a riešenia konfliktov tak, aby boli žiaci schopní používať tieto zručnosti v konkrétnych sociálnych situáciách“.

Pre oba predmety môže byť obsah 1. resp. 2. ročníka základnej školy naplnený práve prostredníctvom programu Zippyho kamaráti, keďže odporúčané témy sa prelínajú. Zároveň je pre deti s poruchami aktivity a pozornosti a poruchami správania obrovským benefitom, že program absolvujú v kolektíve svojej triedy, spoločne s intaktnými deťmi. Vzhľadom na to, že podstatou programu je spolupráca a vzájomné sociálne učenie, sa deti menej vyspelé či menej sociálne zručné, resp. deti s poruchou aktivity a pozornosti či poruchou správania môžu učiť efektívne stratégie od intaktných, sociálne zručnejších a výrečnejších detí. Ďalšou výhodou je

tiež podpora detí v produkcii a implementácii vlastných riešení. Program deti neučí konkrétne riešenia, namiesto toho ich nabáda a vedie k vymýšľaniu a zdieľaniu vlastných riešení a nápadov. Kolektív triedy v súlade so Zippyho zlatými pravidlami následne posudzuje vhodnosť riešenia vzhľadom na situáciu, samozrejme s plným rešpektom k návrhom ostatných, no zároveň so snahou korigovať ich v prípade, že nie sú vhodné, t. j. nespĺňajú stanovené pravidlá.

Program je samozrejme možné (a odporúčané) využiť ako cieleň prvok pri práci s triednymi kolektívami, v ktorých sa objavujú náznaky šikany, potreba zlepšenia medziľudských vzťahov a podobne. V prípade takýchto problémov je možné s programom začať kedykoľvek v priebehu školského roka a pracovať intenzívnejšie, napr. 2 hodiny týždenne. Počet lekcií v programe z neho robí dlhodobé riešenie, ktoré je vhodné pri náprave sociálnej klímy v triede, či riešení problematiky šikany.

Oblasť rozvoja

Program Zippyho kamaráti je vzdelávacím programom pre učiteľov predprimárneho a primárneho vzdelávania. Program umožní učiteľom pracovať s deťmi vo veku 5-7 rokov na rozvoji ich schopnosti spracovávať emócie, komunikovať, riešiť konflikty záťažové situácie, rozvíjať empatiu.

V téme pocity sa dieťa učí rozpoznať pocity, ako sú radosť, hnev, strach, nervozita, žiarlivosť. Učí sa im pripísať sprievodné telesné prejavy. Učí sa tieto pocity pomenovať a spracovať. Hľadá riešenia, ktoré mu pomôžu sa v danej situácii cítiť lepšie. V téme komunikácia sa dieťa učí aktívne počúvať a povedať to, čo chce povedať. Učí sa formulovať prosbu o pomoc v situácii, keď si nevie samé poradiť. V ďalšej téme kamarátstvo sa dieťa učí ako nadviazať a udržiavať kamarátske vzťahy, ako byť dobrým kamarátom. Zároveň si dieťa precvičuje, ako prijať odmietnutie. V téme konflikty sa dieťa učí, ako zvládať konfliktné situácie bez ujmy na oboch stranách. Pri zvládaní záťažových situácií si dieťa precvičuje možné postupy na zvládanie zmien a situácií, ktoré prinášajú stratu, vrátane smrti.

Výsledok inovácie

Prínos pre inštitúciu

Ako poukazujú výsledky výskumov zamerané na úspešnosť a dopady programu Zippyho kamaráti v praxi nielen na Slovensku ale aj v zahraničí, program prináša zlepšenú atmosféru v triede v zmysle zriedkavejšieho výskytu konfliktných situácií, zlepšenej súdržnosti detí

a väčšej miery empatie. Toto sa premieta, napriek tomu, že to nebolo primárnym zámerom programu, do zlepšených výsledkov detí a celkovej spokojnosti so školským prostredím.

Prínos pre dieťa

Prínosom pre dieťa je rozvoj emocionálnej inteligencie a sociálno-emocionálnych kompetencií, zlepšenie komunikačných zručností, zlepšenie schopnosti nadväzovať a udržiavať priateľské vzťahy, zlepšenie schopnosti nenásilne riešiť záťažové situácie, ako sú napríklad zmena a strata.

Prínos pre rodinu

Rozvoj dieťaťa obohatí rodinu a pozitívne vzory a hodnoty sa môžu rozšíriť aj na súrodencov a ďalších rodinných príslušníkov, napr. v oblasti vyrovnávania sa so smútkom, stratou či riešením konfliktov. Tým, že sa dieťa v rámci programu Zippyho kamaráti naučí pomenovať a opísať svoje pocity, zlepší sa jeho komunikácia v rámci rodiny a mimoškolských aktivít.

Program sa skladá zo šiestich modulov, pričom každý model má štyri lekcie.

1. Modul – Pocity

- 1.1. Pocit smútku – pocit šťastia
- 1.2. Pocit hnevu a mrzutosti
- 1.3. Pocit žiarlivosti
- 1.4. Pocit nervozity

2. Modul – Komunikácia

- 2.1. Zlepšovanie komunikácie
- 2.2. Počúvanie
- 2.3. Kto nám môže pomôcť
- 2.4. Povedz, čo chceš povedať

3. Modul – Vytváranie a strata priateľstva

- 3.1. Ako si udržať kamaráta
- 3.2. Vyrovnávanie sa s osamelosťou a odmietnutím
- 3.3. Ako vyriešiť konflikty s kamarátmi
- 3.4. Ako získať kamarátov

4. Modul – Riešenie konfliktov
  - 4.1. Ako rozpoznať dobré riešenie
  - 4.2. Šikanovanie
  - 4.3. Riešenie problémov
  - 4.4. Pomôcť druhým vyriešiť konflikt

5. Modul – Vyrovnávanie sa so zmenou a stratou
  - 5.1. Zmena a strata sú súčasťou života
  - 5.2. Vyrovnáť sa so smrťou
  - 5.3. Návšteva cintorína
  - 5.4. Poučenie sa zo zmien a strát

6. Modul – Zvládanie
  - 6.1. Rôzne možnosti zvládania problémov
  - 6.2. Ako pomôcť druhým
  - 6.3. Adaptovanie sa na nové situácie
  - 6.4. Spoločná oslava

	Modul 1	Plní pocitov	Zlepšiť schopnosť detí rozpoznať rôzne emócie a identifikovať stratégie, ako sa s nimi vyrovnáť.
X.	Aktivita 1	Pocit smútku-pocit šťastia	Zdokonalit' schopnosť detí rozpoznávať pocit smútku a identifikovať možnosti ako sa s nimi vyrovnáť.
X.	Aktivita 2	Pocit hnevu alebo mrzutosti	Zdokonalit' schopnosť detí rozoznať pocity hnevu a mrzutosti a identifikovať možnosti, ako sa s nimi vysporiadať.
X.	Aktivita 3	Pocit žiarlivosti	Zdokonalit' schopnosť detí rozpoznať pocity žiarlivosti a naučiť ich spôsoby, ako sa s ňou vysporiadať.
XI.	Aktivita 4	Pocit nervozity	Zdokonalit' schopnosť detí rozpoznať pocity nervozity a identifikovať možnosti, ako si s nimi poradiť.

	Modul 2	Moje obľúbené veci	Zdokonalit' schopnosť detí vyjadrovať svoje pocity a počúvať druhých.
XI.	Aktivita 1	Zlepšovanie komunikácie	Zlepšiť schopnosť detí rozpoznať efektívne a neefektívne spôsoby, ako vyjadriť svoje pocity
XI.	Aktivita 2	Počúvanie	Zdokonalit' schopnosť detí počúvať iných ľudí.
XI.	Aktivita 3	Kto nám môže pomôcť?	Zdokonalit' schopnosť požiadať o pomoc.
XII.	Aktivita 4	Povedz čo chceš povedať	Zdokonalit' schopnosť detí vyjadriť to, čo chcú povedať.
	Modul 3	Vytváranie a strata priateľstiev	Zlepšiť schopnosť detí vytvárať priateľstvá a vyrovnáť sa s odmietnutím a osamelosťou.
XII.	Aktivita 1	Ako si udržať kamaráta	Zdokonalit' schopnosť detí udržať si priateľov.
I.	Aktivita 2	Vyrovnanie sa s osamelosťou a odmietnutím	Zlepšiť schopnosť detí vyrovnáť sa s osamelosťou a odmietnutím.
I.	Aktivita 3	Ako vyriešiť konflikty s kamarátmi	Zdokonalit' schopnosť detí riešiť konflikt s priateľmi.
II.	Aktivita 4	Ako získať kamarátov	Zlepšiť schopnosť detí získať kamarátov.
	Modul 4	Riešenie konfliktov	Zlepšiť schopnosť detí riešiť konflikty.
II.	Aktivita 1	Ako rozpoznať dobré riešenie	Zvýšiť schopnosť detí rozlíšiť charakteristiky dobrého riešenia.
II.	Aktivita 2	Šikanovanie	Zdokonalit' schopnosť detí poradiť si so situáciami, kde sa vyskytne šikanovanie.
III.	Aktivita 3	Riešenie problémov	Zdokonalit' schopnosti detí vyriešiť konflikty, najmä keď sú nahnevané.
III.	Aktivita 4	Pomôcť druhým	Zdokonalit' schopnosť detí pomôcť ostatným pre riešenie konfliktov.

	Modul 5	Vyrovňavanie sa so zmenou a stratou	Zlepšiť schopnosť detí vyrovnať sa so zmenou a stratou.
III.	Aktivita 1	Zmena a strata sú súčasťou života	Rozvíjať chápanie detí, že zmena a strata sú normálnou súčasťou každodenných skúseností.
IV.	Aktivita 2	Vyrovnať sa so smrťou	Zlepšiť chápanie detí, že smrť je prirodzená súčasť života. Zdokonaľiť schopnosti detí zvládať situácie obsahujúce zármutok a stratu.
IV.	Aktivita 3	Návšteva cintorína	Lepšiť schopnosť detí rozprávať o smrti a strete.
IV.	Aktivita 4	Poučenie sa zo zmien	Zlepšiť chápanie detí, že zmena a strata môže mať aj pozitívny vplyv.
	Modul 6	Zvládame	Zlepšiť schopnosť detí používať rôzne stratégie zvládania problémov v rozličných situáciách.
V.	Aktivita 1	Rôzne možnosti zvládania problémov	Zdokonaľiť schopnosť detí používať rozličné stratégie zvládania.
V.	Aktivita 2	Ako pomôcť druhým	Zdokonaľiť schopnosť detí pomôcť druhým zvládať rozličné situácie.
V.	Aktivita 3	Adaptovanie sa na nové situácie	Zdokonaľiť schopnosť detí aplikovať svoje zručnosti zvládania problémov v nových situáciách.
VI.	Aktivita 4	Spoločná oslava	Zopakovať si, čo sme sa počas programu Zippyho kamaráti naučili a spoločne oslavovať.

Hlavným konceptom programu Zippyho kamaráti je jednoduchá myšlienka: ak vieme naučiť malé deti ako zvládať ťažkosti, budú ľahšie schopné zvládať problémy a krízy v dospelovaní a dospelosti. Deti si v rámci programu rozvíjajú pozitívne stratégie riešenia problémov prostredníctvom zaujímavých aktivít: počúvaním príbehov, diskusiou, hrami scénok, kresbami.